

Museoiden kokoelmatoiminta 2016

MUSEOIDEN KOKOELMIEN LAAJUUS

Ammatillisesti hoidettujen museoiden kokoelmiin sisältyi vuoden 2016 lopussa noin **50,5 miljoonaa** kokoelmaobjektia.

On kuitenkin huomioitava, että Museotilastossa kokoelmatiedot perustuvat osittain arvioihin. Kokoelmien inventointi- ja luetelointityön myötä tiedot tarkentuvat ja arvioita korjataan, mikä aiheuttaa vuosittain jonkin verran vaihtelua kokoelmatiedoissa. Lisäksi vuosien varrella on tapahtunut kokoelmien siirtoja, jotka ovat saattaneet vaikuttaa kokoelmalukuihin. Vastausohjeita on myös tarkennettu viime vuosina.

MUSEOTILASTO

Museoviraston kokoama Museotilasto kattaa Suomen päätoimisesti ja ammatillisesti hoidetut museot, jotka ovat valtion, kuntien, säätiöiden ja yhdistysten ylläpitämiä. Vuoden 2016 tilastokyselyyn vastasi 152 museota. Mukaan otettiin neljä uutta museota.

KOKOELMAT MUSEOTILASTOSSA

Museotilastossa kokoelmat jaotellaan seuraavasti:

- Kulttuurihistorialliset esinekokoelmat
- Taidekokoelmat (museon omat ja museoon talletetut kokoelmat, ei kunnan tai kaupungin kokoelmia)
- Luonnontieteelliset kokoelmat
- Valokuvakokoelmat
- Audiovisuaalinen aineisto (esimerkiksi ääntä ja liikkuvaa kuva sisältävät tallenteet)

KOKOELMISSA KESKIMÄÄRIN

43 757 kulttuurihistoriallisia esineitä / museo (n = 126)

4 547 taideteoksia / museo (n = 89)

1 035 666 luonnontieteellisiä objekteja tai näyttöitä / museo (n = 21)

167 552 valokuvia / museo (n = 136)

470 audiovisuaalista aineistoa / museo (n = 81)

Lisäksi arkistomateriaalia oli yhteensä noin **21,7** hyllykilometriä.

MUSEOIDEN KOKOELMAPOISTOT:

Kulttuurihistorialliset esinekokoelmat **5 622** poistoa (n = 46)

Taidekokoelmat **478** poistoa (n = 12)

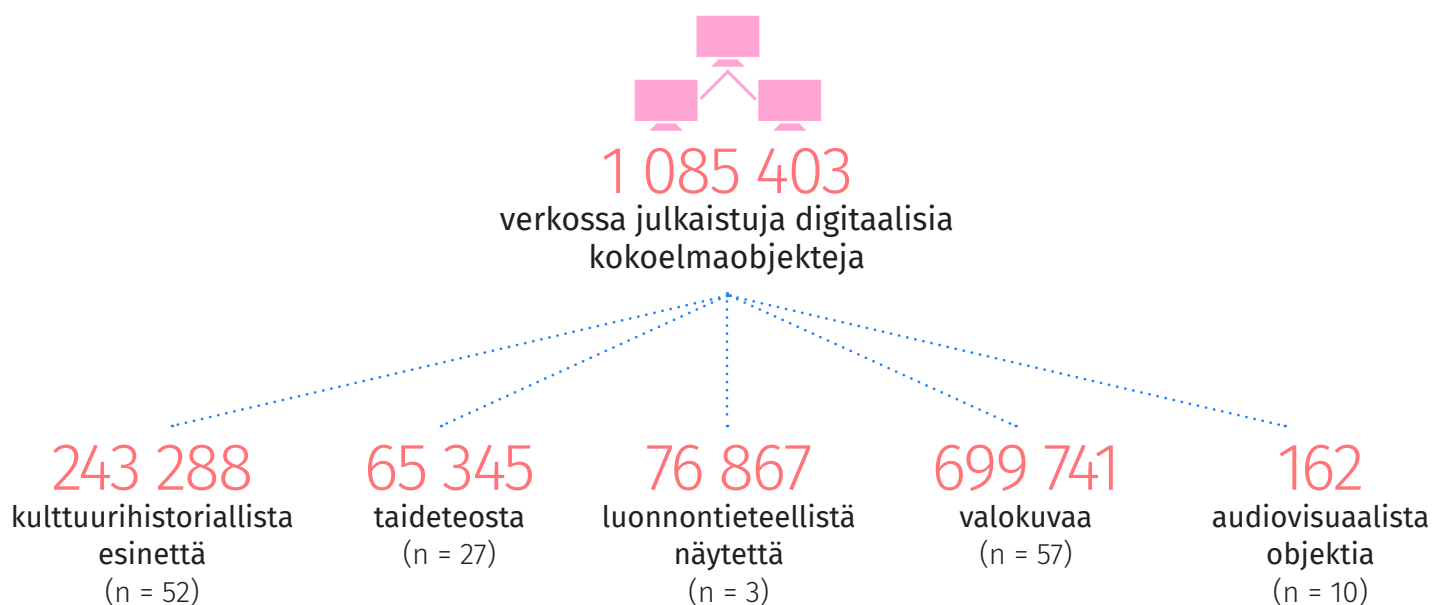
Luonnontieteelliset kokoelmat **518** poistoa (n = 3)

Valokuvakokoelmat **3 521** poistoa (n = 5)

MUSEOIDEN KOKOELMAPOISTOT

Kokoelmapoistot ovat osa museoiden kokoelmahallintaa. Poistaminen voi tarkoittaa esimerkiksi objektin statuksen muuttamista, objektin siirtämistä toiseen kokoelmaan tai objektin konkreettista tuhoamista.

DIGITOITU OBJEKTI

Museotilastoon ilmoitetaan digitoitujen objektien kokonaismäärä, ei ko. vuoden aikana digitoitujen objektien määrä.

Luetteloitu esine ei ole sama asia kuin digitoitu esine. Digitoidusta objektista on yksi tai useampi digitoitu / digitaalinen valokuva, piirros, 3D-mallinnus tms.

Digitoinnilla tarkoitetaan analogisessa muodossa olevan aineiston muuntamista digitaalisiksi. Tällä tarkoitetaan originaalin informaation (esim. asiakirja, valokuva, ääninauha) muuntamista sähköiseen muotoon. Kolmiulotteisten objektien valokuvaaminen ja sähköinen tallentaminen on myös digitointia.

VERKOSSA JULKAISTUT DIGITAALISET OBJEKTIT

Museotilastossa tilastoidaan verkossa julkaistujen digitaalisten tai digitoitujen kokoelmaobjektien kokonaismäärä, ei ko. vuoden aikana julkaistujen objektien määrä.

Vuoden aikana museoiden kokoelmista lainassa oli yhteensä

43 253 kokoelmaobjektia, keskimäärin **379** / museo (n = 114).

Museoissa muista kokoelmista lainassa oli yhteensä

24 739 objektia, keskimäärin **250** / museo (n = 99).

KOKOELMAHANKINTAMENOT

Ammatillisesti hoidetut museot käyttivät kokoelmien kartuttamisen vuoden 2016 aikaan yhteensä **5 141 674** euroa, mikä on n. 400 000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuotena. Museoista 75 kartutti kokoelmiaan ostoilla. Heistä suurin osa oli taidemuseoita.

Suurimman hankintamäärärahat olivat Serlachius-museoilla (2 503 282 euroa), Kansallisgallerialla (1 314 820 euroa), Helsingin taidemuseolla (286 512 euroa), Tampereen taidemuseolla (157 360 euroa) ja Turun museokeskuksella (119 895 euroa).

€ Keskimäärin kokoelmahankintoihin
käytettiin **68 556** euroa (n = 75).

PINNALLA NYT

TAKO – ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto

TAKO on ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto, jonka tavoitteena on museoiden välinen tallennustyönjako sekä nykydokumentoinnin koordinointi. Käytännössä tallennustyönjaon tarkoituksena on, että museot kartuttavat kokoelmiaan harkitusti ja jakavat tallennusvastuita keskenään. Mukana verkostossa on 94 sopimuksen allekirjoittanutta museota (suurimmaksi osaksi kulttuurihistoriallisia museoita sekä erikoismuseoita).

Kookos – kokoelmahallinta

Kookos on Suomen museoliiton kokoelmahallintapalvelu, jonka taustalla on opetus- ja kulttuuriministeriön Museo 2015 -hanke. Hankkeen tavoitteena oli mm. tuottaa työkaluja museokokoelmien sähköiseen kokoelmahallintaan. Hankkeen aikana MuseumPlus RIA -kokoelmahallintajärjestelmä pilotoitiin ja räätälöitiin suomalaisille museoille sopivaksi. Tämän lisäksi museoilla on käytössään useita muita kokoelmahallintajärjestelmiä.

Avoim data

Avoimella datalla tarkoitetaan sisältöjä ja tietoja, jotka on avattu kaikille vapaasti ja maksutta käytettäväksi, hyödynnettäväksi ja muokattavaksi. Aineiston tulee olla kaikkien saatavilla julkisessa tietoverkossa. Suomessa tiedon avaamista edistää Open Knowledge Finland ry. Vuonna 2012 perustettu yhdistys on kansainvälisen Open Knowledge -organisaation verkoston jäsen.

Myös museot ovat viime vuosina alkaneet avaamaan digitoituja kokoelmia ja kulttuuriperintöaineistojaan, kuten esimerkiksi kokoelmien metatietoja, valokuvia ja tutkimusaineistoja. Open Knowledge Finland ry:n teemallinen työryhmä AvoinGLAM-verkosto (Galleries, Libraries, Archives & Museums) edistää nimenomaan digitaalisten kulttuuriaineistojen avaamista.

LÄHTEET JA LISÄTIETOJA:

[Museoiden kokoelmat 2016](#) -taulukko.

[Museotilasto 2016](#), Museovirasto.

[Avoin GLAM](#).

[Kokoelmajoistojen hyvät käytännöt](#). Toim. Västi, Emilia & Sarantola-Weiss, Minna. Suomen museoliitto 2015.

[Kokoelmajoistojen yhteiset käytännöt](#). Toim. Västi, Emilia & Sarantola-Weiss, Minna. Suomen museoliitto 2015.

[Open Knowledge Finland ry](#).

Sainio, Riikka: [Museot ja avoin data – näkökulmia kulttuuriperintöaineistojen avaamiseen](#). Metropolia Ammattikorkeakoulu 2015.

[TAKO – ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto](#).